[2023] 7 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਏ. ਆਈ. ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਮੁਹੰਮਦ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4044)

14 ਜੂਨ, 2023

[ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਨੁਦੀਨ ਅਮਾਨੁਲ੍ਲਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨਃ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934-ਨਿਯਮ 8.18 ਅਤੇ 16.28-ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ-ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਰਿਪੋਰਟ-ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ-ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ - ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਏਸੀਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭੱਜਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪੀਲ' ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਨਿਯਮ 16.28 ਵਿੱਚ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ- ਸਮੀਖਿਆ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ-ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਾਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ' ਸਮੀਖਿਆ 'ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) (2) ਅਤੇ 16.28 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। - ਵਰਦੀ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ 1934 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮ, 1934-ਨਿਯਮ 3.26(ਡੀ).

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934: ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੀ ਲੜੀ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1934 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। - ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ -

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੱਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ/ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਕਿਉਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1936 ਦੇ ਨਿਯਮ 16.28 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 'ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ, ਵਧਾਉਣ, ਸੋਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ' ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਸਮੀਖਿਆ' ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ। [ਪੈਰਾ 18][414-ਬੀ-ਸੀ]

1.2 ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੱਥਵਾਦੀ ਅਧਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. [ਪੈਰਾ 17][413-ਈ]

1.3 ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਮੇਲਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਦਿਮਾਗ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ' ਸਮੀਖਿਆ 'ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਾਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 16.28 ਦੇ (1) (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ. ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ, ਨਿਯਮ 16.29 "ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 16.32 ਨੂੰ "ਸੰਸ਼ੋਧਨ" ਦਾ ਲੇਬਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19][414-ਸੀ-ਈ]

1.4 ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1934 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ "ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ" ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ "ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ" (ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇੰਪੀਰੀਅਲ/ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅੱਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20][414- ਐੱਫ - ਜੀ]

1.5 ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਰੇਂਜ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ, ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਬਦਤਰ ਲਈ (ਬਦਤਰ, ਅਸੀਂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ) ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ/ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਕਿਉਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21][414- ਜੀ - ਐੱਚ; 415- ਏ]

1.6 ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ। ਉਕਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ, ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ

ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਸਮੀਖਿਆ' (ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। [ਪੈਰਾ 23][415- ਡੀ - ਐੱਫ]

1.7 ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਜਾਂ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24][415- ਜੀ-ਐੱਚ]

1.8 ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਰਕ ਦੀ ਇਸ ਲਾਈਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੰਡੋ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 26][417-ਬੀ-ਡੀ]

1.9 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਨ1971 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 2784-3 ਐਸ-70 ਮਿਤੀ 22-03-1971 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

[ਪੈਰਾ 27][417-ਈ]

1.10 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ. ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਂਗ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਤਤਕਾਲ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। [ਪੈਰਾ 28][417- ਐੱਫ-ਐੱਚ]

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਤੀਰਥ ਸਾਰਥੀ ਮੁਖਰਜੀ (2019) 16 ਐੱਸਸੀਸੀ 663: [2019] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 692; ਬੀਐੱਸ ਹਰੀ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 2023 ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 413; ਸੰਜੇ ਦੂਬੇ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2023 ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 610-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
[2019] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 692 ਪੈਰਾ 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4044।
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 25-04-2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਐਲ. ਪੀ. ਏ. ਨੰਬਰ 406 of 2011.

ਯੋਗੇਸ਼ ਸਵਰੂਪ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਤਿਵਾੜੀ, ਵਿਵੇਕ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੂਬੇ, ਡਾ. ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਨਿਖਿਲ ਗੋਇਲ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸਮਰ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਕੇਸ਼ਵ ਮਿੱਤਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਬਰਨੀ ਸੋਮ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਹਿਸਾਨੁਦੀਨ ਅਮਾਨੁੱਲਾਹ, ਜੇ

ਉਪਲਬਧ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਲਾਹ ਸੁਣੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿੱਚ

ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਆਈਏ 72995/2022 [ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ/ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ] ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ.

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 25-04-2011 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) [2011 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 4687। ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. (2012) 2 ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 747] ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 406 2011 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 27-01-2010 [2010 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 1193] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮਃ

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 15-01-1973 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 06-12-1993 ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਸੰਤ ਪਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਗੁੜ੍ਹਗਾਓਂ ਰੇਂਜ ਅੱਗੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਗੁੜ੍ਹਗਾਓਂ ਰੇਂਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 28-04-2001 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ 11-10-1999 ਤੋਂ 31-03-2000 ਅਤੇ 01-04-2000 ਤੋਂ 29-12-2000 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, 01-04-1999 ਤੋਂ 31-03-2000 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 19-02-2002 ਅਤੇ 27-06-2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 01-04-2000 ਤੋਂ 29-12-2000 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 20-07-2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੂਜੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 28-01-2005 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 2002 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 168 (06-08-2002 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਵਿੱਚ 27-09-2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 27-09-2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27-09-2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 07-01-2005 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਰੇਂਜ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਰੇਂਜ, ਗੁੜਗਾਓਂ ਨੇ 28-01-2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 05-09-2006 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 22-09-2006 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 30-10-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਏਸੀਆਰ" (ਇਕਵਚਨ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ "ਏਸੀਆਰ" (ਬਹੁਵਚਨ ਵਿੱਚ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

6. 30-10-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ 2006 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ19128 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਮੇਵਾਤ, ਨੂੰਹ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 08-09-2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਰੂਲ 3.26 (ਡੀ) ਵਾਲੀਅਮ-I ਭਾਗ I ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਰੂਲ 8.18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪਲਵਲ ਦੇ ਮਿਤੀ 27-10-2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 30-11-2008 ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 27-01-2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2006 [2010 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 1193] ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਲਟ ਏਸੀਆਰ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ[1] ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

1 ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਸੰਸਕਰਣ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਿੱਸਾ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

"...

ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1988 (4) ਐਸਐਲਆਰ 199 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 26-5-2006 ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 2006 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 8356 (ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਠੀ ਐਲੋਇਸ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਸੀਈ (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 324 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨਃ-

".... ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਠੀ ਐਲੋਇਸ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਸੀਈ, (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 324 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1988 (4) ਐਸਐਲਆਰ 199 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

"ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2007 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 9973 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12095 ਨੂੰ 23-3-2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮੂਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ, ਦੁਖੀ, ਤਰਜੀਹੀ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 406 of 2011 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਜਿਸ ਨੂੰ 25-04-2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ [2011 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 4687] ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ

ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਮਿਤੀ 27-01-2010, ਜਿਸ ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਮਿਤੀ 30-10-2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ:

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਮਿਤੀ 28-01-2005 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਰਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਆਰ 1 ਤੋਂ ਆਰ 7 ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀਆਂ:

11. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ (ਆਰ 2, ਆਰ 3, ਆਰ 4, ਆਰ 5, ਆਰ 6 ਅਤੇ ਆਰ 7) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹੀ 2011 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਬਾਰਾ ਫਾਈਲਿੰਗ ਸਿਰਫ 2022 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਭਾਵ, ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ 10 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਐਂਟਰੀ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਅਵੱਗਿਆ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ।

12. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ' ਸਜ਼ਾ 'ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾਃ

13. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

14. ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਾਪਸੀ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁੜ੍ਗਾਓਂ ਰੇਂਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁੜ੍ਗਾਓਂ ਰੇਂਜ ਨੇ 20-07-2002 ਨੂੰ 01-04-2000 ਤੋਂ 29-12-2000 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2002 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 168 ਆਪਣੇ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ/ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਗੁੜ੍ਗਾਓਂ ਦੁਆਰਾ 27-09-2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

"ਜੇ ਮੁਦਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ

ਮੁਦਈ ਦੇ ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ. ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।(ਐੱਸ ਆਈ ਸੀ)

16. ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਗੁੜ੍ਗਾਓਂ ਰੇਂਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਵਕ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।
17. ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰੁਕੇਗੀ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੱਥਵਾਦੀ ਅਧਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ' ਸਮੀਖਿਆ 'ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੀ ਦੂਜੀ ਜਿਲਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈਃ

"16.28. ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
(1) ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਵਾਧਾ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।
(2) ਜੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(3) ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

18. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 16.28 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ' ਸਮੀਖਿਆ 'ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ' ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ, ਵਧਾਉਣ, ਸੋਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ 'ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਸਮੀਖਿਆ' ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ।

19. ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਦਿਮਾਗ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ' ਸਮੀਖਿਆ 'ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਾਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 16.28 ਦੇ (1) (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ, ਨਿਯਮ 16.29 "ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 16.32 ਨੂੰ "ਸੰਸ਼ੋਧਨ" ਦਾ ਲੇਬਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

20. ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1934 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ "ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ" ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ "ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ" (ਜਦੋਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇੰਪੀਰੀਅਲ/ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅੱਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

21. ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਰੇਂਜ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ, ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਬਦਤਰ ਲਈ (ਬਦਤਰ, ਅਸੀਂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ) ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਉਂ

ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ/ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ।

22. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2007 ਦੇ ਸੀ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਨੰਬਰ 9973 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਸੀ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਨੰਬਰ 12095 ਮਿਤੀ 23-03-2009 ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੰਗਲ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ। ਉਕਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੋਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਰਕ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ, ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖੇਗੀ-ਪਹਿਲਾ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਸਮੀਖਿਆ' (ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

24. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਜਾਂ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਤੀਰਥ ਸਾਰਥੀ ਮੁਖਰਜੀ, (2019) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 663 ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"20. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁੜ-ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਹੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

21. ਕੀ ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ? ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

25. ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬੀ ਐੱਸ ਹਰੀ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, 2023 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸ ਸੀ 413 ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਦੂਬੇ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 2023 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ.

610, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਿਸਦਾ ਵਜ਼ਨ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ। ਇਸ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਭਾਅ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ।

26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਿਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਰਕ ਦੀ ਇਸ ਲਾਈਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੰਡੋ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

27. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਨ1971 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 2784-3 ਐਸ-70 ਮਿਤੀ 22-03-1971 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਂਗ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਤਤਕਾਲ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਵਾਦਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

29. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
30. ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਤਿਰਿਕਤ ਦਿਸ਼ਾ (ਐੱਸ)
31. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ (ਏ) ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ; (ਬੀ. 1) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ (ਬੀ. 2) ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ (ਸੀ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
32. ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 19 ਤੋਂ 21 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਃ ਤਮਨਾ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

Advocate Shifa Kler